

Отже, наше дослідження показало, що використання у навчально-виховному процесі інноваційних методів мотивує навчальну діяльність учнів й, особливо, з порушеннями розвитку; слугує виявленню їх задатків та здібностей, загальному розвитку. З іншого боку, це дозволяє створити можливості задля підвищення якості навчання, розвитку задатків та здібностей, привчання до самостійної роботи та саморозвитку, самореалізації усіх без винятку молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Гавриш С. Інформаційні технології у навчальній діяльності учнів допоміжної школи /С.Гавриш, Є.Григоренко //Дефектолог. – 2009. – № 11. – С. 18-20.
2. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: Монографія / А. А. Колупаєва – К.: «Самміт-Книга», 2009. – 272 с
3. Нова Українська Школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 2016.

Сливка Л.В.,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка
кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені Василя Стефаника»*

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ЗРОСТАЮЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ РОЛЬОВОЇ ГРИ (НА ОСНОВІ ПРАЦЬ НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ)

Соціальне здоров'я особистості ідентифікують із рівнем соціалізації особистості, її ставленням до норм і правил, прийнятих у суспільстві, набутим соціальним статусом та прагненням до його підвищення у межах чинних законів і моральних традицій [6, с. 57], гармонійним функціонуванням людини

в основних видах соціальних взаємодій на засадах взаєморозуміння, взаємоприйняття, взаємоповаги, взаємодопомоги, що створює комфортні відносини з реальністю та зумовлює якісний стрибок духовного розвитку у процесі соціалізації [3, с. 16].

У наукових джерелах [2, с. 46; 4, с. 64; 5, с. 128] існує класифікація, у якій життєві навички, сприятливі соціальному здоров'ю, об'єднано у низку груп, а саме: *навички ефективного спілкування*: уміння слухати; уміння чітко висловлювати свої думки; уміння відкрито, без тривоги і звинувачень, висловлювати свої почуття; володіння невербальною мовою (жестами, мімікою, інтонацією, ін.); адекватна реакція на критику; уміння просити про послугу або допомогу; *навички співпереживання*: уміння розуміти почуття, потреби і проблеми інших людей; уміння висловити це розуміння; уміння рахуватися з почуттями інших людей; уміння виявляти підтримку і допомогу; *навички розв'язування конфліктів*: здатність розрізняти конфлікти поглядів і конфлікти інтересів; уміння розв'язувати конфлікти поглядів на основі толерантності; уміння розв'язувати конфлікти інтересів шляхом конструктивних переговорів; *навички поведінки в умовах тиску, погроз, дискримінації*: навички впевненості (адекватної) поведінки; уміння відстоювати свою позицію та відмовлятися від небажаних пропозицій, зокрема, пов'язаних із залученням до куріння, вживання алкоголю, наркотичних речовин; уміння уникати небезпечних ситуацій та діяти у разі загрози насилля; *навички спільної діяльності і співробітництва (навички групової роботи і адвокації)*: уміння бути «членом команди», працювати на результат; уміння висловити повагу до внеску інших осіб у спільну роботу; уміння адекватно оцінювати свої здібності та свій внесок у спільну діяльність; сприйняття різних стилів поведінки; лідерські навички; навички впливу і переконливості; навички встановлення контактів і мотивування.

Серед педагогічних технологій, які полегшують процес відвертого і доброзичливого спілкування учасників навчання, забезпечують їхню активну

участь і взаємодію, ефективною є ігрова діяльність. Крім іншого, вона забезпечує емоційно-психологічне «вростання» зростаючої особистості у соціальний світ та накопичення соціальних почуттів, сприяє формуванню соціального досвіду, притаманного суспільству [1, с. 2].

Серед ігор, які визнають доцільними і ефективними у формуванні сприятливих здоров'ю навичок, особливе місце посідають рольові. Це так звані неформальні постановки, у процесі яких учасники без попередньої підготовки розігрують сценки, уявляють себе вигаданими персонажами, які моделюють реальні життєві історії та ситуації. Як модель міжособистісного спілкування, рольова гра передбачає спілкування. Використання цього методу у навчанні і вихованні забезпечує формування у зростаючої особистості здатностей виконувати роль іншої людини і бачити себе з позиції партнера по спілкуванню, розвиток вмінь контролювати власні вчинки і давати об'єктивну оцінку вчинкам інших, оскільки у рольовій грі є можливість зімітувати реальність шляхом «проживання ситуації у ролі» та діяти «як насправді», так би мовити, «приміряти на себе» різні соціальні ролі і моделі поведінки у різних ситуаціях, які потім можуть бути застосовані у власному житті [2, с. 65-67; 4, с. 68].

Виховний вплив рольової гри зумовлено взаємодією двох факторів. Перший – це наслідування в уявній ситуації поведінки і діяльності дорослої людини, що зумовлює залучення зростаючої особистості до соціокультурного життя. Другий фактор – це реальні міжособистісні стосунки у процесі гри, які мають неабияке значення для подальшого розвитку особистості і засвоєння норм поведінки на практичному рівні [1, с. 36].

Список використаних джерел

1. Кудикіна Н. В. Теоретичні засади педагогічного керівництва ігровою діяльністю молодших школярів у позаурочному навчально-виховному процесі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора. пед. наук: 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. – К., 2004. – 41 с.

2. Сливка Л. Методика викладання основ здоров'я в початкових класах: навч.-метод. посібник / Л. Сливка. – Івано-Франківськ : НАІР, 2014. – 204 с.
3. Шкуркіна В. М. Формування соціального здоров'я особистості в освітньому просторі. *Шлях освіти* / В.М. Шкуркіна. – 2005. №1. – С. 15-19.
4. Gawęł Anna. Teoretyczne konteksty wychowania zdrowotnego. *Kwartalnik Pedagogiczny*. – 2005. nr. 2 (196). – S. 49–71.
5. Korporowicz Violetta. Zdrowie i jego promocja : kształtowanie przyszłości: monografia. – 2017. – 222 s.
6. Syrek Ewa. Zdrowie i wychowanie a jakość życia. Perspektywy i humanistyczne orientacje poznawcze. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2008. – 225 s.

Шевчук Л.М.,

кандидатка педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України

РОБОТА УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НАД ТЕКСТАМИ: КОРОТКИЙ ОПИС ПОСЛІДОВНО-СИМЕТРИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

У контексті сучасних змін у початковій освіті актуальним і важливим є переосмислення змісту та специфіки організації роботи учнів над текстами. На нашу думку, перспективним є застосування послідовно-симетричної технології, основою якої є ґрунтовне опрацювання різноманітних текстів. Пріоритетним є сприймання школярем тексту як зразка для власної текстотворчої діяльності (оптимальним є досягнення цього на рівні підсвідомості, на інтуїтивному рівні). Водночас, важливо надати кожній дитині можливість працювати з незнайомим текстом.